

Čís. 4448.

Státní pozemkový úřad může dáti výpověď ze zabraného majetku, třebaž se s vlastníkem dohodl o převzetí bez výpovědi.

Závisí-li dohoda o propuštění pozemků ze záboru na straně vlastníka na schválení dozorčího úřadu, jest Státní pozemkový úřad tak dlouho dohodou vázán, dokud ono schválení nebylo odepřeno.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1924, R II 411/24.)

Výpověď, daná Státním pozemkovým úřadem nadaci X. z hospodaření na zabrané půdě, byla k rekursu nadace rekursním soudem zrušena, mimo jiné z těchto důvodů: Není sporno mezi stranami, že dne 14. dubna 1924 mezi Státním pozemkovým úřadem se strany jedné a mezi nadací X. se strany druhé byla uzavřena dohoda, kterou se Státní pozemkový úřad zavázal, nemovitosti druhé strany, pokud vůbec mají býti převzaty, převzít bez výpovědi. Státní pozemkový úřad vzdal se tudíž výpovědi a není oprávněn, jednostranně tuto smlouvu porušiti tím, že nyní přece dává výpověď. Státní pozemkový úřad ve svém vyjádření sice připouští, že onu dohodu ohledně převzetí nemovitostí uzavřel, žádá však přes to zamítnutí stížnosti, hlavně proto, že touto stížností nebylo tvrzeno porušení nějakého ustanovení části I/c náhr. zákona. Avšak § 14 (2) tohoto zákona výslovně ustnovuje, že není zapotřebí výpovědi, dohodl-li se pozemkový úřad s vlastníkem a osobami, oprávněnými hospodařiti, o převzetí bez výpovědi. Zákon mluví sice pouze o tom, že výpovědi není zapotřebí a nevylučuje tudíž výslovně přípustnosti výpovědi, rekursní soud jest však toho názoru, že v případě takové dohody výpověď dána býti nesmí, poněvadž by jiný výklad znamenal porušení právního citu a všeobecné právní zásady o účincích smlouvy, kterou jsou vázány obě strany. Že takový výklad zákona ostatně odpovídal též vůli stran při uzavření smlouvy, vysvítá ze smlouvy, ve které se výslovně na § 14 (2) náhr. zákona odvolávají.

Nejvyšší soud usnesení rekursního soudu zrušil a uložil mu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Rekursní soud mylně pojímá ustanovení §u 14 čís. 2 náhr. zákona a význam a smysl dohody se na ně vztahující. Ustanovení to praví pouze, že výpovědi není zapotřebí, dohodne-li se pozemkový úřad s vlastníkem o převzetí bez výpovědi, což ani dle doslovu ani dle smyslu, ducha a účele předpisu neznamena, že by pak výpověď dána býti nesměla, nýbrž jen, že dána býti nemusí, ačkoli má-li to Státní pozemkový úřad přes to za vhodné, dána býti může. Že se Státní pozemkový úřad, jak tomu rekursní soud chybně rozumí, dohodou zavázal, že převezme nemovitosti, o něž jde, bez výpovědi, také není pravda, neboť v dohodě praví se jen, že převezme pozemky, tam jmenované bez výpovědi a že vlastník ve smyslu §u 14 čís. 2 náhr. zák. souhlasí, by byly bez výpovědi převzaty. Z toho plyne, že dohodou měl býti

splněn jen předpoklad §u 14 (2), aby výpovědi zapotřebí nebylo, že však Státní pozemkový úřad práva výpovědi se tím nevzdával, nýbrž, že jen vlastník vzdal se práva svého, v §u 12 téhož zák. (a již v §u 13 zák. zák.) mu zaručeného, že musí dostati výpověď prve, než nemovitosti Státnímu pozemkovému úřadu vydati povinen bude. Dohoda Státního pozemkového úřadu nebránila, výpověď podati. To se nejlépe ukáže v praktických svých účincích, domyslí-li se případ. Dokud vlastník Státnímu pozemkovému úřadu pozemek nevydal, není Státní pozemkový úřad se svým nárokem zajištěn, neboť dohoda exekučního titulu netvoří (§ 1 ex. ř.) a, kdyby tedy v určeném čase vlastník se zdráhal, pozemky vydati, neměl by úřad moci, k tomu ho exekučně přinutiti. I když se připustí, že by si mohl exekuční titul opatřiti tím způsobem, že by na základě dohody žaloval a rozsudek si vymohl, je to přece mnohem kratší a lacinější, podá-li přes dohodu pro jistotu výpověď.

Když však takto důvod, pro který rekursní soud výpověď zrušil, neobstojí, dlužno přihlédnouti k ostatnímu obsahu stížnosti vlastníkovy, není-li v ní uplatněna jiná námitka, výpovědi vadící. Stížnost uplatňovala, že ve výpovědi uvedeny jsou pozemkové částice, které dle dohody neměly býti převzaty, že převzaty býti měly jen nemovitosti v archu, ke stížnosti přiloženém uvedené a že tedy dle dohody výpověď měla býti ohledně těch, jež převzaty býti neměly, vzata zpět. K tomu doložit dlužno, že v odstavci VI. dohody se praví, že odevzdáním nemovitostí, v čl. I. vyčtených, bude Státní pozemkový úřad, pokud jde o zemědělskou půdu velkostatku N., pokládati povinnost vlastníka, vyplývající z ustanovení §u 5 zák., za splnění způsobem konečným. Pak-li tomu tak jest, byly nemovitosti, jež neměly dle dohody býti převzaty, ze záboru propuštěny, neboť dohoda taková zavírá v sobě, pokud se týče nahrazuje rozhodnutí dle §u 7 čís. 1 zák. o poz. úř., povolující propuštění, které ovšem, má-li býti platné, předpokládá dle §u 11 čís. 1 téhož zák., aby bylo schváleno správním výborem. Schválení takové ovšem může býti uděleno i předem, předepsáním jistých direktiv pro případy toho druhu, v jichž rámci pak se akce Státního pozemkového úřadu drží. Je třeba tedy vyřešiti obsah dohody a řečenou podmínku její platnosti. Nelze ovšem přehlížeti, že není ze spisů patrné, byla-li dohoda schválena dozorčími úřady vlastníků. Ale nejvyšší soud má za to, že, pokud vlastníci na dohodu jen ve svůj prospěch se odvolávají, vykazovati schválení to nemusí, naopak že Státní pozemkový úřad na dohodu tak dlouho jest vázán, dokud dozorčími úřady schválení odepřeno nebylo (obdoba §u 865 obč. zák. pořadem obdoby §u 26 obč. zák.).

Čís. 4449.

Jest věcí věřitele, navrhuujícího zajišťovací exekuci, by osvědčil okolností, odůvodňující nebezpečí, že by jinak vydobytí vymáhané pohledávky bylo zmařeno, neb vážně stíženo (§ 370 ex. ř.). Pouhá zadluženost dlužníka nestačí.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1924, R II 412/24.)